

A: miljø

SEGES: Lad fællesskaber af landmænd tage ansvar for naturen

4. januar 2017 kl. 1:00 | 0 kommentarer

Danmark kan lære af Hollands andelsbevægelse for naturforvaltning, skriver landdistriktsschef Jørgen Korning og planchef Trine Eide fra SEGES.

DEBAT: Holland har overladt ansvaret for forvaltning af landmandsejede naturarealer til fællesskaber af flere hundrede landmænd, og det giver store fordele for både naturen, landmændene og myndighederne. Vi skal lade os inspirere, skriver Planchef Trine Eide og landdistriktsschef Jørgen Korning fra SEGES.

Af Trine Eide og Jørgen Korning

Henholdsvis planchef og landdistriktsschef i SEGES

Forvaltningen af privatejede beskyttede naturarealer i Holland blev lavet totalt om ved indgangen til 2016.

Nu er det slut med, at den enkelte landmand eller lodsejer skal søge støtte til pleje af en eng, et overdrev eller andet naturareal på hans ejendom. I stedet må landmanden melde sig ind i et lokalt naturforvaltningskooperativ - det vil sige et fællesskab af landmænd med naturarealer på deres bedrifter. Et andelsselskab for naturforvaltning, kan man kalde det.

Fra og med i år er det kun sådanne kooperativer, der kan søge naturtilskud og indgå kontrakter med myndighederne om, hvordan naturen på medlemmernes jorde skal forvaltes.

FAKTA

CITAT

Når aftalen med myndighederne er på plads, laver kooperativet en kontrakt med det enkelte medlem om, hvordan og af hvem naturen på netop hans eller hendes bedrift skal passes og plejes, og hvor stor en del af kooperativets samlede tilskud, den pågældende skal have.

Fra 11.000 til 40 støttemodtagere

Før den nye ordning var der over 11.000 individuelle aftaler mellem de hollandske myndigheder og landmænd om naturpleje og -beskyttelse. De sidste udløber i 2021, og ingen af dem vil blive forlænget.

I stedet er der oprettet 40 nye kooperativer, der er ejet og drevet af jordejerne.

I gennemsnit opsluger hvert kooperativ således 275 af de gamle individuelle aftaler. Tilsammen får de 40 kooperativer ansvaret for 57.805 hektar støtteberettiget natur – et gennemsnit på 1.445 hektar per kooperativ.

Selvfølgelig vil der være knaster, der skal hævles på, når en så stor reform skal implementeres. Men der er ikke tvivl om, at det nye system giver væsentlige fordele for såvel naturen som landmændene og myndighederne.

Fordele, som vi også vil få i Danmark, hvis vi lader os inspirere af hollænderne og laver vores eget system ud fra princippet om at lade fællesskaber af landmænd tage ansvar for forvaltning af støtteberettigede naturarealer.

Naturen bliver set i en større sammenhæng

For naturen er det en stor fordel, at der kommer langt større forståelse for helheden ind i forvaltningen. En enkelt forvaltningsplan omfattende flere hundrede eller over 1000 hektar giver en mere sammenhængende indsats end et mylder af små indsatser på hver sin bedrift.

Som det hedder i en præsentation af den nye ordning fra Hollands landbrugs- og erhvervsministerium: "Nedgangen i landbrugsarealernes biodiversitet kan kun vendes om gennem tiltag på tværs af bedrifter. Det gælder især for landbrugslandets fugle og økologiske korridorer".

Naturen vil også nyde godt af den professionalisering, der bliver mulig, når man etablerer så store enheder, som der er tale om med kooperativerne. De vil kunne gå i direkte dialog med myndighederne eller købe sig til rådgivning om, hvordan de bedst når de mål, som er beskrevet i kooperativets kontrakt med myndighederne.

Landmændene får det lettere

For de deltagende landmænd betyder den nye ordning blandt andet, at de slipper for at have direkte kontakt med myndighederne om den støtteberettigede natur på deres ejendom.

I stedet er det kooperativet, der søger støtte hjem og sender den videre til medlemmerne, og det er kooperativet, der bliver kontrolleret og har ansvaret for, at kontrakten med myndighederne bliver overholdt.

Ganske vist har den enkelte landmand et ansvar over for kooperativet. De to parter har jo en kontrakt om, hvad landmanden eventuelt skal gøre for at få del i støtten, og ligesom myndighederne kan pålægge kooperativet sanktioner ved manglende overholdelse af kooperativets kontrakt, kan kooperativet også sanktionere den enkelte landmand, hvis han ikke overholder sine forpligtelser.

Men i og med at landmanden ikke får støtte direkte fra staten, bliver reglerne om krydsoverensstemmelse ikke taget i brug. Det vil sige, at eventuelle mangler i landmandens naturpleje ikke fører til reduktion i hans generelle hektarstøtte.

Og hvis han vil, kan landmanden helt overlade naturplejen til kooperativet, så han for eksempel ikke selv skal have noget at gøre med hegning og afgræsning på et overdrev eller en eng på ejendommen. Samtidig vil han bevare en brugsret til arealet og vil for eksempel kunne bruge det til jagt.

Myndighederne kan rådgive frem for at sagsbehandle

For de hollandske myndigheder er der tale om en enorm forenkling i forhold til det gamle system med individuel støtte. Som sagt bliver over 11.000 støttemodtagere reduceret til blot 40 i takt med indfasningen af det nye system.

Denne administrative lettelse gør det muligt at flytte ressourcer fra administrativ sagsbehandling og kontrol over til naturfaglig dialog og sparring med kooperativerne.

Det vil også være til gavn for naturen, når flere ressourcer kan bruges på dialog med støttemodtagerne om naturpleje fremfor på modtagelse, registrering og behandling af tusindvis af støtteansøgninger.

Den hollandske model kan styrke dansk natur

I Danmark kan vi nok ikke en-til-en kopiere det hollandske system og gøre præcis det samme, dertil er de administrative, natur- og landbrugsmæssige forudsætninger for forskellige. Eksempelvis er det i Holland landets 12 provinser, der indgår kontrakter med kooperativerne, og i Danmark har vi en anden administrativ opdeling af landet.

Man kan også diskutere forskellige aspekter af systemet. For eksempel er det ikke sikkert, at det i Danmark skal være helt umuligt at søge individuel støtte til naturarealer, hvis arealerne er store nok.

Men princippet om lodsejernes fælles forvaltning af de støtteberettigede naturarealer kan vi tage til os. Det vil også være helt i tråd med de danske traditioner for at danne andelsselskaber, som giver medlemmerne langt mere styrke, end de har hver for sig.

I dansk sammenhæng vil fælles forvaltning af naturarealerne ikke mindst være en stor fordel for udvikling af kvaliteten af den natur, vi har.

[Landbrug »](#)[Natur »](#)[Landbrug & Fødevarer »](#)

debat@altinget.dk

Prøv A: miljø gratis i 14 dage

- Artikler
- Debat
- Politisk kalender

- **Spørgsmål og svar**

GRATIS PRØVEABONNEMENT

Facebook

Twitter

LinkedIn

Email

Mere... 4

0 kommentarer [Skriv en kommentar ↓](#)